

Tidning för svenskarna i Estland.

Inför det stundande S.O.V.-mötet.

Det S.O.V.-möte som utlysts till den 3 mars sammanträder mot bakgrunden av ett oroligt förflutet föreningsår och en tid som jäser av livsviktiga frågor, som tränga till en lösning i en-dräkstens och samverkans anda. Ett helt komplex av det svenska kulturarbetets och estlandssvenska stammens angelägenheter, som alla måste lösas efter en gemensam linje och en enande formel.

Har man detta klart för sig så blir också intresset för mötet ett annat, och vad som beslutes i känsla och ansvar inför framtiden får vikt och betydelse vida utöver den rent privata föreningsverksamheten.

Vidden och djupet av de många aktuella frågor, som falla inom S.O.V.-s verksamhetsområde erfordrar från föreningsmedlemmarnas sida ett vida noggrannare studium, mer ingående övervägande och klart ställningstagande än under en tid, då föreningsmötets uppgift blott var en konfirmation av handhavandet av föregående års löpande affärer.

Bland S.O.V.-s uppgifter står numer i främsta rummet Birkasanstalten. Det gäller här icke blott den rent skolmässiga verksamheten i klassrum och inom gårdens lantbruk utan också hela den utstrålning av idéer, uppslag, råd och handledning inom alla lantlivets områden, som under senare år allt starkare kommit till synes. Birkas verksamhet, hela det storstilade framtidsprogram som sakta men säkert växer fram, måste av föreningen och hela vår stamm bli vida mer känt och förstått än som hittills varit

Den som har intresse av att följa med svenskhetsarbetet i Estland och som önskar se den estlandssvenska stammens livsproblem framställda mot bakgrunden av den estländska statens och dess totalbefolknings utveckling, blir bäst orienterad genom „Kustbons“ koncentrerade och sakliga skildringar.

Prenumeration sker bäst hos postverket.

fallet. Den förening, som står som målsman för Birkas måste göra sig väl förtrogen med den nordiska tolkhögskoletanken och hela den praktiska och moraliska folkuppförstran som denna innebär. Av oss som icke besitta den tränade fackpedagogens och agrarpionjärens utbildning och livserfarenhet kan man icke fordra, att vi på rak arm skola finna den slutliga gestaltningen av vårt Birkas. Där måste vi lämna erforderligt rum åt fackmannens — ledarens auktoritet. Ty det för folkhögskoletanken karaktäristiska är just att denna skolform lämnar mycket stort spelrum för ledarens person och väsen.

En annan av våra viktigaste frågor är gymnasiet. Vi veta alla att dess framtid alltjämt hänger i luften. Riksföreningens nu pågående insamling har utsikt att säkra skolan blott för kort tid. Den stund Rikstöreningens offerförmåga upphör, måste skolan stängas.

Att jämföra Birkas och gymnasiet inbördes vikt och betydelse är icke möjligt. De ha för olika uppgifter. Men det kan man lugnt säga, att utan att hela det program, som skulle kunna kallas "Birkastanken", lyckas omskapa lantlivets ekonomiska

förhållanden och lägga grunden till ett stammens näringsliv, som lyfter den upp ur dagens tryckande fattigdom, har gymnasiet som sådant föga möjlighet att bidra till skapandet av en högre och livskraftigare svensk folkkultur. Det måste för framtiden komma till verkligt och direkt samarbete mellan dessa båda läroanstalter.

Under senare år har svenskstammens ekonomiska frågor trätt alltmer i förgrunden. Det synes tydligt och klart att vi icke i det oändliga kunna räkna med att vår stams idéella och materiella kultursträvanden skola kunna finansieras genom utländska understöd. Vi måste så småningom bemöda oss att på egen hand finna medel och utvägar att i större eller mindre utsträckning själva skaffa erforderliga medel. Detta understryker än starkare, att vårt främsta livsproblem är att skapa oss en förbättrad folkekonomi ur vilken hela vårt andliga kulturliv kan växa upp.

För att föreningen skall kunna fylla de stora krav som framtiden ställer på den, är det det kommande mötets huvudsakliga uppgift att sörja för en ledning, som har bästa möjliga förutsättningar att gå i spetsen. En sty-

relse som med allvar och ansvarskänsla för föreningens och hela stammens framtid kan utreda och förbereda lösningen av föreningens uppgifter. Mer än någonsin fordras ingående vetande, klokt omdöme, klar framtidssyn och förmåga att fullt överblicka hela vidden av våra problem på det att de må kunna lösas i sitt inbördes sammanhang.

Föreningens organisationsfråga är visserligen trängande och dess nuvarande stadgar föråldrade och ofullständiga. De uppgifter som åligga föreningen och de former, under vilka dessa böra lösas mot bakgrund av framtiden, måste dock först bli föremål för grundlig undersökning innan man lägger sig fast för några stadgereformer. Mer än alla stadgar betyder just nu ledningens personligheter. Lyckas vi i dessa jäsningstider icke skaffa oss en ledning, vars personligheter äro egnade att ge garanti för befordrande av endräkt, för självuppothran i föreningens och stammens tjänst, för insikter och klokhed och verklig förståelse för innebörden och vidden av våra problem, så hjälpa oss även för framtiden inga nya stadgar.

Vårt svenska kulturarbetes krav på andlig och materiell förnyelse äro väldiga, rent av skrämmande väldiga, men vi svenskar ha dock en framtid som ligger inom räckhåll. Första kravet på vår ledning måste vara en tro på den egna saken som försätter berg, och de initiativ som måste utgå från föreningens ledning, få icke inskränka sig till några byråkratiskt uppdragna gränser. Det måste finnas något av flammande eld i andan, en hänförd beslutsamhet att kasta alla hinder över ända.

Vad framtiden kräver av vår förening är en organisation som koncentrerar alla krafter mot ett gemensamt mål och en ledning som besitter största möjliga förutsättningar att väcka stegrat intresse för föreningens arbete, en styrelse som med kraft och målmedveten energi tar upp arbetet på lösningen av våra livsfrågor.

Med allt detta för ögonen samlas vi den 3 mars.

Estlandssvenskarna och samhällets korporativa organisation.

I förra numret gavs en kortfattad framställning av den stora samhällsreform i korporativ anda som statspresidenten Päts nyligen uppskisserat som Estlands framtida organisation. Statspresidenten antydde därvid de nationella minoriternas ställning i det under byggnad varande nya samhället, och detta ger anledning till att i tid göra sig förtrogen med tanken på en organisation av den svenska stammen, som kunde svara mot de krav staten kommer att ställa på en sådan.

Förutsättningen för att den svenska stammen skall kunna komma i åtnjutande av förmånen att bli representerad i det korporativa samhället är att den skaffar sig en organisation, som möjliggör att betrakta den som en sluten enhet. Att kulturell självförvaltning i likhet med den för tyskar och judar i riket gällande skulle utgöra den enda tänkbara organisationen har icke sagts. Efter allt att döma kunde också andra typer av nationell organisation accepteras av statsmakten. Vilka dessa äro kan man ännu ej säga, ty vad statspresidenten utsagt om det stora ombyggnadsprogrammet, är blott i mycket stora drag gjorda riktlinjer.

Det är emellertid av vikt att estlandssvenskarna i tid göra sig förtrogna med tanken på nödvändigheten att skapa sig en användbar organisation, och vi vilja här framlägga en tanke som betyder en av de tänkbara vägarna.

Under höstens lopp har Kustbon varit inne på frågan om en den svenska kulturarbetsorganisation, enligt vilken stammens samtliga institutioner och intressegrupper skulle kunna förenas inom ramen av en enda stor, hela stammens omfattande folkförening. En var av dessa samordnade avdelningar — skolsystemets olika grupper, kyrka, socialt arbete, tidning, ekonomi o. s. v. skulle sända representanter till ett gemensamt råd, som inom sig skulle utse ett arbetsutskott till de löpande ärendenas skötsel och som "stora rådets" exekutiva organ.

En dylik föreningsform bär redan i sig korporationens idé och, en organisation enligt detta

förslag skulle kunna utbyggas till den stammens korporation, som möjligen kunde tänkas skola accepteras av statsmakten för medverkan i statslivet.

Naturligtvis kunde staten icke tillmäta en dylik organisation samma vittgående kompetenser som en kulturell självförvaltning, men å andra sidan medför den ej samma ansvar. Huvudsaken är ju att stammen får en yttre och inre organisation som gör den till en enhet, i stånd till viljeytring och arbete efter den ledande samhällsprincipens korporationsidé.

Regeringen har utgivit förordningar beträffande nationell tillhörighet, vars huvudsakliga betydelse ligga på skolans område. Den estländske medborgare, som uppfyller dessa krav samt är medlem av den stora folkföreningen, skulle betecknas som svensk — medlem av en organiserad svensk minoritet.

En sådan organisation skulle dessutom i hög grad gynna även det svenska kulturarbetet. Anslutningen till föreningen skulle bli obligatorisk för den som ville behålla sin svenska nationalitet i statslivet, en måttlig årsavgift skulle så småningom skapa en fond, och det svenska kulturarbetet skulle omfattas med ett vida högre intresse än hittills samt möjliggöra ökad samverkan mellan de olika grenarna, ett utarbetat arbetsprogram och ett allom synligt mål att sträva efter. Man finge garanti för att föreningens råd och ledning inom sig komme att representera högsta möjliga mått av facklig sakkunnighet inom alla arbetsfält samt en betydande grad av allmänbildning och livsertarenhet.

I detalj är det ännu för tidigt att utveckla den inre organisationen av en sådan stammens korporationsuppbyggnad. Först måste man avvakta den stora estländska samhällsreformens slutliga utgestaltung.

I föreningen S. O. V. besitta vi redan en folksammanslutning, som borde kunna ombyggas och utvidgas till att bli den nationella organisation, som staten komme att kräva. Men även oavsett detta kommer det möjligen att inom en närmare framtid bli nödvändigt att rätta S.O.V:s organisation som svensk kulturförening efter den korporativa

idéens krav. Det är mycket möjligt att den nya staten kommer att ställa vissa fordringar på en dylik förenings sammansättning och arbetssätt, på det att även den må bli i stånd att samverka till statens syften.

Med tanke på detta måste man inför det snart stundande S.O.V. mötet på det allra allvarligaste varna för antagandet av nya föreningsstadgar. Därmed måste anstå tills man får en tydligare bild av den kommande samhällsordningen och dess krav på föreningsorganisation.

S.O.V:s nuvarande stadgar äro visserligen mycket ofullständiga och föråldrade, men vi kunna dock mycket väl hanka oss fram den icke alltför långa tid som återstår, innan vi kunna se Estlands framtida livstorm i klarare konturer. Att redan på det kommande mötet fastlägga sig för nya stadgar, skulle troligen leda till att de måste göras om innan de i praktiken hunnit träda i kraft.

C. M.

Det baltiska unionsprogrammet.

År 1934 kommer antagligen att kunna betecknas som det för de tre baltiska staternas unionssträvanden avgörande. Den 12 Sept. antogs det s. k. tremaktsfördraget betr. ett intimt samarbete mellan dessa stater. Den 30 Nov. sammanträdde i Tallinn den första av de i detta fördrag beslutade utrikesministerkonferenserna för att bestämma gemensamma riktlinjer för de tre staternas utrikespolitik.

För att möjliggöra ett närmande på de ekonomiska, kulturella och juridiska områdena arbeta i de tre länderna av resp. regeringar tillsätta utskott, men också de formellt privata anslutningsföreningarna i de olika huvudstäderna. Sistlidna sommar hade dessa föreningar gemensamt möte i Riga, varvid bl. a. beslöts att inrätta en ständig inter-baltisk byrå för att förbereda olika steg till den stora unionspolitikens förverkligande.

Vidare beslöts föreslå de tre regeringarna en permanent inter-baltisk handels- och industrikammare, som skulle reglera de tre staternas handel med utlandet

och dem sins emellan. Också föreslogs att för framtiden de tre staterna blott gemensamt skulle avsluta handelsavtal med tredje makt och vidare en standardisering av de tre staternas viktigaste exportartiklar.

Som gemensamt interbaltiskt språk föreslogs engelskan. De tre ländernas nationella högtidsdagar skulle i alla tre staterna officiellt firas gemensamt, varvid genom press och skola uppmärksamheten skall riktas på de tre staternas många gemensamma livsintressen.

Det gäller här icke blott ett rent politiskt program, utan genom de formellt privata, i verkligheten halv-officiella föreningarna för inter-baltiskt närmande när denna propaganda vida utöver det officiella livets gränser.

Det torde väl numer icke dröja så länge innan resp. regeringar ha konfirmerat alla dessa olika förberedande arbeten och man i verkligheten kan tala om en i sina verkningar ganska kraftig baltisk union. Till sommaren föreberedes en i stor stil lagd interbaltisk konferens i Tallinn.

Ett beriktigande.

I nr. 20 av "Kustbon" för 1934 återgavs i tydliga ordalag innehållet av vederbörande domstols resolution i frågan angående S.O.V:s process, som även i korthet skildrades i nämnda nummer.

Emellertid har man nu genom återopande av en oriktig översättning — obekant av vem — velat göra gällande, att det som i "Kustbon" nr. 20 skrevs om denna sak icke skulle vara med verkligheten överensstämmande, att "frikännandet" skett blott "i brist på bevis".

Kustbon är icke till för att utreda dylika frågor och vill ytterst, ogärna befatta sig med sådant men den ser sig nödsakad att tillbakavisa detta falska rykte, som vill göra tidningen till en lögnare.

För undvikande av alla missförstånd och till vederläggande av elaka rykten, som ge anledning till olika gissningar och miss tydningar, vilja vi här en gång för alla säga ifrån att det hela rört sig endast om en för-

undersökning, att ett frikännande icke alls behövde förekomma då ju ingen blivit åtalad av allmänna åklagaren. Domstolen avslutade undersökningen, emedan det redan vid förundersökningen fastställdes av allmänna åklagaren att några skäl för upptagande av åtal icke funnos.

För att bevisa detta ha vi skaffat oss en översättning, av det avgörande domstolsutslaget verkställt av edsvurne translatoren vid huvudstadens domstolar A. Leopas på tyska, då kompetent translator för svenska språket icke finnes.

Såväl avskrift av det estniska originalet som även denna översättning återges här nedan i de delar som beröra domstolens utslag och dess begrundande:

„Asja nr. 589—1934 a. I laud
M ä ä r u s.

12. oktoobril 1934 a. Tallinna-Haapsalu rahukogu omal korraldaval kohtuistungil, millest võtsid osa: eesistuja N. N.

Asjasisu läbivaadanud ja leides, et asja edasiuurimiseks mingisugust tarvidust ei ole, rahukogu, ühinedes prokuröri arvamise ja käsitades krim. kohtup. sead. § § 277 ja 528¹,

m ä ä r a s :

uurimine käesolevas asjas lõpetada süüteo tunnuste puudusel.

Tallinn, 19 okt. 1934 a. nr. 589.
Rahukogu abiesimees: (allkiri)
sekretär: (allkiri)

Akte nr. 589. v. J. 1934. I Tisch.

Beschluss:

Den 12. Okt. 1934 hat das Friedensrichterplenum Tallinn-Haapsalu in der angeordneten Gerichtssitzung unter Mitwirkung des: Vorsitzenden N. N.

Nach Prüfung des Tatbestandes und in Berücksichtigung, dass zur Weiterführung der Untersuchung dieser Sache keine Notwendigkeit vorliegt, hat das Friedensrichterplenum, in Anschluss an das Gutachten des Staatsanwalts sowie in Anwendung der § § 277 und 528¹ der Strafprozessordnung

für Recht erkannt:

Die Untersuchung in dieser Sache wird eingestellt, da keine Merkmale eines Vergehens vorhanden sind.

Tallinn, den 19. okt. 1934.
Nr. 589.

Der Vize-präsident (Underschrift)
Sekretär: (Underschrift)

Hiermit bescheinige ich, der vereidigte Dolmetscher und Übersetzer Albert Leopas, die Übereinstimmung vorstehender Übersetzung mit dem estnischen Original derselben

Tallinn, den 6 Febr. 1935
Reg. Nr. 119.

(Underschrift)
Vereidigter Dolmetscher
und Übersetzer.

Denna översättning är i laga ordning officiellt betygad. I översättningen återgives den ifrågasvarande estniska texten på tyska sålunda: "da keine Merkmale eines Vergehens vorhanden sind", således ordagrant: "enär kännetecken på förseelse (lagöverträdelse) icke finnas" eller ("skäl för åtal icke finnas").

Av ovanstående torde med all önskvärd tydlighet framgå, att tvistefrågan likviderats icke i "brist på bevis", utan emedan någon anledning att upptaga åtal icke fanns.

En upprättelse på denna grund är något helt annat än ett "frikännande" "i brist på bevis", som för resten är intetsägende.

Hänvisande till ovan anförda inlägga vi vår bestämda protest mot den för tidningens anseende kränkande beskyllningen för osanning.

Rosette Beipman †

Den 5 dennes avled i Tallinn fru Rosette Beipman i en ålder av 60 år och tre månader. Fru Beipman var en mycket verksam kvinna inom olika kvinno- och andra föreningar, bl. a. också styrelseledamot i Sv. Folkförbundet.

Hon sörjes närmast av sonen Gunnar Beipman och en stor släkt.

Stöd „Kustbon“

genom att
prenumerera
på den samt genom att insända
prenumerationsav-
giften!

Boknytt.

Birkas Folkhögskola, dess mål och betydelse för Estlands svenskar ävensom denna skolas utvecklingsmöjligheter skildras av rektor Fredrik Erlund i en publikation, som f. n. är under tryckning i Hapsal.

Redaktionen har tagit del av innehållet och har konstaterat, att broschyren är mycket väl skriven. Författaren, en erfaren skolman och auktoritet på jordbrukets område, framhåller den praktiska utbildningens stora betydelse för Estlands svenskar, som ju äro en jordbrukarbefolkning. Rektor Erlund glömmar därvid icke den ideella sidan. Den praktiska utbildningen och vad man kallar den humanistiska kunna mycket väl kombineras med varandra. Stora möjligheter därtill ha vi i de naturvetenskapliga ämnen, som fått ett stort utrymme på folkhögskolans schema.

Att döma efter provtrycket är också utstyrelsen mycket trevlig. Vi rekommendera därför publikationen på det varmaste.

Vi återkomma till frågan nästa gång.

Estlands närmande till Sverige.

I förra numret av Kustbon berördes professor Gustaf Suits' föredrag, som han höll vid föreläsningen "Estniska kulturvännars" senaste möte i Tartu om önskvärdheten av estnisk orientering mot Sverige.

Ett referat av det manande och värmande föredraget i tidningen "Postimees" återges i "Allsvensk Samling".

Föredraget präglas av välvilja och talaren konstaterar att icke endast vänskapsförbindelser och beröringspunkter mellan Estland

och Sverige äro att söka på fornforskningens, språkens, folkloristikens och etnografiens områden, utan oss närma dagliga gemensamma sympatier. I talet omnämnes bl. a. svenska regeringens understöd för upprätthållandet av en professur i svenska språket och litteraturen vid Tartu universitet såsom ett av bevisen för de gemensamma sympatierna och en av de vackra förbindelselänkarna.

Dessutom vidröras de estlandssvenska ö- och halvöborna på västkusten, att de icke visat någon antagonism mot majoritetsbefolkningen. Denna varaktiga svenska folkspillras öde är en gemensam faktor i estniskt och svenskt liv, varom vi icke hava några meningsskiljaktigheter, framhåller talaren.

Vad som emellertid är särskilt egnet att väcka vår tack samma beundran och aktning för professor S. är att han rekommenderar svenska språket som valfritt ämne i de estniska läroverken, åtminstone i Tallinn och Tartu. Vi instämma och anse, att svenska språket säkert ur flera synpunkter skulle ha lika stor betydelse som t. ex. franska och engelska språken. — Hapsals svenska gymnasium glömmes icke heller. Professorn önskar att det utvecklades till fullständighet, ja, att ett svenskt lycéum i stil med det franska lycéet i Tallinn grundades.

Det är verkligen glädjande, att en estnisk professor nu väcker tanken på ett svenskt lycéum, en idé, som en del estlandssvenskar tidigare även själva gått och drömt om. Lycéet skulle naturligtvis även ta emot estniska elever såsom även det franska lycéet gör. Men varifrån ta medel? Det franska lycéet här — i Estland finnas just icke många fransmän — bekostas huvudsakligen med franska statsmedel. Men skulle det ej kunna tänkas, att Sverige vore lika intresserat för en kulturpropaganda här i landet som Frankrike och en del andra storriken äro? Vi estlandssvenskar vore glada om det lilla svenska gymnasiet ekonomi kunde tryggas för en tid framåt. Lycéet må bli en framtidsfråga.

Professor Suits föredrag är enligt vår mening väl värt att beaktas i många avseenden.

N. B.

E. N. Setälä †

En av Finlands främste kulturpolitiker, professor E. N. Setälä, har den 8 Febr. avlidit i Helsingfors.

S. Antjöt som vetenskapsman — finsk-ugrisk språkforskare — stort mellanfolkligt anseende, och kanske var det just hans vetenskapliga språkintressen, som kom att ge honom en synnerligen framskjutna ställning i Finlands språkpolitik. Han företrädde där en mycket saklig och på rättvisa och oväld stödd inställning och sökte ständigt finna en lösning av striden som möjliggjorde landets båda språkstammar att vid sidan av varandra känna sig fullt hemma i det gemensamma fosterlandet.

Professor Setälä togs av sitt land flera gånger i anspråk som medlem av regeringen, var flera gånger finsk minister i utlandet samt länge kansler för Åbo finska högskola.

Under de sista par årens förbittrade universitetsstrider framträdde han som talesman för en måttfull och behärskad finsk nationalism och det var huvudsakligen hans som formuleraden regeringsproposition till Helsingforsuniversitetets finsksvenska organisation, som på sista tiden kommit så mycket rabalder åstad. Det sansade förnuft och den nationella tolerans, som Finland i våra dagar såväl behöver, ha genom dödsfallet lidit en svår förlust.

En kunglig handelsresande.

Sveriges kronprins, vars enkla och hjärtevännande personlighet vi hade nöjet lära känna härstädes sommaren 1932, har just återkommit till Stockholm efter en fyra månaders orientalisk resa. Dennas ändamål var att verka för svensk export till de avlägsna länderna och företogs delvis med en kolonn bilar av det svenska "Volvo" märket.

Resan gick över Grekland, Turkiet, Palestina, de nya mohamedanska staterna öster om Medelhavet, Egypten och Abessinien.

Vid hemkomsten till Stockholm kunde kronprinsen, som på resan åtföljts av kronprinsessan, sin dotter Ingrid, en av sönerna, samt några representanter för svensk handel och exportindustri, med-

delat att resultatet blivit mycket gott och att betydande nya affärsförbindelser knutits.

I likhet med den engelske kronprinsen har den svenske flera gånger företagit dylika resor, som icke ske bara för nöjes skull, ej heller bara för att besvara furstliga visiter utan direkt för att skapa åt fosterlandet ökade exportmöjligheter.

Universitetsfrågan i Finland.

Lördagen den 2 febr. uppvaktade den finska medborgaredeputationen Finlands president och regering med en anhållan om universitetsfrågens avgörande genom folkomröstning. Statsminister Kivimäki gav ett ganska kyligt svar åt deputationen. Minister K. framhöll bl. a.:

Då beträffande sakens principiella sida meningsskiljaktighet icke förekommer, finnes det icke skäl, varken till en upplösning av riksdagen eller anställande av folkomröstning, utan måste man kunna komma till resultat i saken utan dylika åtgärder.

Då man icke fått ett av regeringen önskat snart avgörande till stånd genom urtima riksdagen, meddelades i riksdagen, att möjligheter för frågans lösning skulle ånyo prövas. I enlighet därmed och med beaktande av att regeringen redan tidigare ett par gånger försökt få den svenskspråkiga undervisningen ordnad utanför Helsingfors universitet, skall regeringen fortfarande enligt de jakande förutsättningar, som i saken yppas, sträva till detta avgörande och skall med bistånd av sakkunniga fortfarande ofördröjligen undersöka, huruvida och hur man på denna väg kan för ett avgörande övervinna svårigheterna. Regeringen har även hela tiden varit på det klara med, att avgörandet bör påskyndas och att frågan således bör snarast möjligt avföras från dagordningen och skall regeringen draga försorg om att frågan icke genom skilda förberedelser eller avgörandestadier onödigt förhållas. Jag ber eder meddela detta alla dem, som sända eder till republikens president och regeringen, liksom även, att regeringen skall göra vad den kan för universitetsfrågens ordnande så, att landets finskspråki-

ga befolkning känner sig intaga den ställning, vilken densamma såsom befolkningens majoritet tillkommer, men även så, att landets svenskspråkiga befolkning fortfarande känner sig hemma i detta land.

Finskan i Norrbotten.

Sveriges riksdag har nyligen antagit ett regeringsförslag att bland Nord-Sveriges finska befolkning — omkr. 30000 själar — upptaga finska språket som frivilligt skolämne.

Finlandssvensk märkesdag.

Under det de nationalistiska svallvågorna gå högre och våldsamare än någonsin firas en fest till minne av ett fentioårigt kulturarbete för befrämjande av vitterhet, vetenskap och folklig kultur på svensk grund i Finland. Svenska litteratursällskapet i Finland fyllde tisdagen den 5 dennes 50 år. Märkesdagens innebörd länkar tankar och känslor bort från dagspolitikens intryck till den vackra kulturgärning, som bär Svenska Litteratursällskapets signatur.

Svenska Litteratursällskapets tillkomst för 50 år sedan bildar ett av uttrycken för det vaknande svenska nationalitetsmedvetandet, för behovet och förpliktelsen att vårda och utveckla den specifikt svenska kulturformen i Finland. I den svenska befolkningens medvetande har Litteratursällskapet en särställning som vårdare av dess andliga arv och vad därmed sammanhänger av svensk anda och tradition.

Calla Curman †

En inom det svenska utlandsarbetet mycket känd dam och under årtionden en av de mest framträdande kvinnorna inom Sveriges kulturliv, änke-professorkan Calla Curman avled nyligen vid 85 års ålder. En son är den oss välkände riksantikvarien Curman, ledare av utgrävningarna vid härvarande gamla Brigittinerkloster samt ordförande i Riksföreningens för svenskhetens bevarande i utlandet Stockholmsavdelning.

Insändare.

Härmed en hövlig förfrågan till Kustbons redaktion, om icke tidningen godhetsfullt skulle vilja bringa en kortfattad översikt över de möjligheter som Maapank och den nya kreditkassan för jordbruket giva lantbrukaren till erhållandet av lån mot säkerhet av inteckning. Särskilt skulle det intressera att få reda på räntesatser och återbetalningsvillkor.

Många lantbrukare.

Kommer om möjligt i nästa nummer. Red.

*

Kustbons redaktion fäster läseretsens uppmärksamhet på att den är mycket tacksam för sådana uppslag som ovanstående. Vi äro alltid beredda utreda frågor som beröra den svenska stammens livsintressen.

Till våra utländska prenumeranter.

Då portoavgiften i Estland från och med den 1 jan. d. å. höjts för alla försändelser till utlandet, vore det synnerligen önskvärt, att utländska prenumeranter som ännu ej insänt prenumerationsavgiften direkt till redaktionen, ville verkställa prenumerationen genom postverket — Kustbon är npptagen i posttaxan — samt därom med ett kort meddela redaktionen. Vi sakna nämligen uppgifter på, vilka prenumeranter det är, som erhålla tidningen genom posten, och det gör att en del, ehuru de besällt tidningen på posten, även få den sig tillsänd från expeditionen. För undvikande av sådan onödig dubbelexpediering torde de postprenumeranter, som även stå i våra adressförteckningar och sålunda även erhålla Kustbon direkt från expeditionen, godhetsfullt meddela därom, såvida man naturligtvis icke önskar betala för 2 exemplar.

Redaktionen.

Statspresidenten har instiftat ett statens ekonomiråd — ett organ sammansatt av 15 representanter för näringslivets olika avdelningar, vilka utses av oli-

Svenska Odlingens Vänners årsmöte

hålls söndagen den 3 mars kl. 12 på dagen på Birkas folkhögskola.

D A G O R D N I N G:

1. Val av mötesordförande och sekreterare,
2. Årsberättelse för 1934,
3. Kassaberättelse för 1934,
4. Budget för 1935,
5. Fråga ang. stadgeförändring,
6. Val av styrelse och revisorer.

Styrelsen.

ka ekonomiska institutioner, samt av 10 medlemmar, som oberoende av yrke utses direkt av statspresidenten. Detta nya organ skall vara statsstyrelsens rådgivare i ekonomiska ting och skall ges tillfälle att yttra sig över lagstiftningen på det ekonomiska livets områden.

Att observera!

Vi göra våra utländska läsare uppmärksamma på nödvändigheten att vid all korrespondens använda de estniska myndigheternas för postbefordran fordrade estniska Orts- och gatunamn. Så är t. ex. Birkaskolans adress, "Pürksi, Haapsalu" (f. d. Birkas, Hapsal), "Kustbons", svenska folkskolans i Reval, föreningen "Svenska Odlingens vänners", Svenska Folkförbundets samt Svenska Församlingens i Reval gemensamma adress: Rütli 3, Tallinn. (f. d. Riddaregatan 3, Reval).

Iakttaga man icke detta, så riskerar man att försändelser icke nå fram.

Redaktionen.

Julius Larsen †

Direktör Julins Larsen vid försäkringsbolaget Eesti Lloyd avled för någon tid sen.

Direktör Larsen, som till sin nationalitet var dansk, var synnerligen omtyckt och uppskattad av såväl sina medarbetare i bolaget som även av sin omgivning.

Han var ännu i sin bästa ålder, omkr. 50 år.

Kustbon uttalar sitt beklagande.

En kongress i Estonias konsertsal.

Söndagen den 17 dennes samlades omkr. 1300 folkskollärare till en kongress i Estonias sal. Vid detta tillfälle talade Statspresidenten K. Päts, statsminister Eenpalu, kultursminister Kann, viceminister Kuke och direktor Mägraken.

En annan gång skola vi närmare skriva om detta möte med representanter för Estlands folkskollärarkår.

Kustbons prenumeranter

uppmannas att insända prenumerationsavgifterna för 1935. De som försummat att betala för föregående år böra göra det snarast möjligt.

Red.

Redaktionen.

Rütli 3, Tallinn.

Utgiv.: Svenska Folkförbundet

Ansv. redaktör: N. BLEES.

Medarbetare: C. Mothander.

Prenumerationspris:

Inrikes	Utlandet
1 år Ekr. 2:—	1 år Ekr. 3:—
1/2 " " 1:—	1/2 " " 1:50
1/4 " " 0:50	1/4 " " 0:75

SVEABLÄNDNING

Rostkaffet i blågula påsar
tillfredsställer alla i parti från

Engwall Hellberg A.-B., Gävle

KÖTT-, FLÄSK- & CHARKUTERIVAROR
köpas bäst och billigast i
Liljebergs slakteriaffär
Tel. 389. Mariefred

STARKAST och BILLIGAST
äro de äkta Svenskullsvor som tillverkas vid
Aktiebolaget Fors Ullspinneri, Nyköping
Prover å jakt-, sport- och uniformstyger
sändas på begäran.
Kemisk tvätt och Obs! Kommissionär
skönfärgning utföres. på alla större platseer

GEFLE MANUFAKTUR A.-B.

STRÖMSBRO

Utmärkta garner för fiskeriändamål
REKOMMENDERAS.

EFTERFRAGA GEFLEGARN

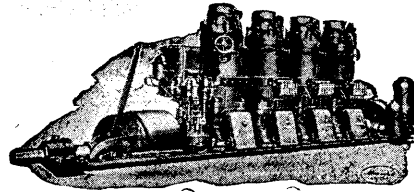
„Aibofolke oder die Schweden an den
Küsten Estlands und auf Runö 1855“.

C. Russwurm

Ett exemplar av detta värderika
arbete är till salu.

Gösta Grönstrand

RÄÄGU, Estland

RÅOLJEMOTORER
SKANDIA-VERKEN A.-B.

LYSEKIL

Byggnadfirman ANDERS DIÖS

Hemmansägaren

Johan Aman

avled

måndagen den 22 jan., i
ien ålder av 61 år 6 mån.
och 18 dagar,

djupt sörjd av

änka, barn och
syskon.

ESTLANDS ZÄNDSTICKSMONOPOL
Tallinn, Vabaduseplats 5 . Tel. 427-91

FÖRSTA INHEMSKA
FÖRSÄKRINGS - AKTIEBOLAGET

EESTI LLOYD

GRUNDAT ÅR 1919

TALLINN, PIKK 11

EGET HUS. TEL. 430-08, 448-94.

Liv-,
brand-,
olycksfalls-,
inbrotts-,
glas- &
transportförsäkring

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare,
Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv,
Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar, Transportapparater, Lastnings-
elevatörer, Rullager, Rallvagnshjul,
Kökillsgodis, rekommenderas.

AKTIEBOLAGET
ÅBJÖRN ANDERSSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel. Namnanrop: Gjuteriet

Gävle Manufaktur A/S
STRÖMSBRO Sverige
Nät till fiskare. Rekommenderas

Prenumerera på Kustbon

A-B „EESTI AGA“

Tallinn, Vene 11-a. Tel. 441-33.

FABRIKATION:

av syr- och acetylgaser.

FÖRSÄLJNING

av svets-, skär- och lötbrännare
alla reservdelar samt di-
versemetaller och pulver därtill

**ACETYLENGAS, STRÅLKASTARE OCH
SIGNALAPPARATER.**

SKOLA FÖR SVETSARE.

Glöm ej

att Ni inbesparar 20% av arbetstiden om Ni använder

ORSA vedsågblad

Efterfråga dessa i närmaste järnaffär.

Tillv: A/B ORSA Sågbladsfabrik,

Ensamförsäljare:

Birger Olssons Järnhandel, Orsa.

Tel. Namnanrop. Telegramadress: Järnbirger.

Gör Edra inköp av
MJÖLK och **MEJERPRODUKTER**
i någon av våra butiker. Långtidspasteuriserad
mjölk och prima mejerimörm.
Jönköpings Mejeriförening.

AXEL JOHANSSONS
CHARKUTERIAFFÄR, TRANÅS
Rekommenderas. Uppköper Fläsk, Kalv,
Får, Ägg, Smör, Levande slaktdjur.
Telefon 173, Telefon 404.

TAGE HÅKANSSONS
Konditori, Kafé och Wienerbageri Kloster-
gatan 10 - Lund
Rekommenderas
Tel.; Konditoriet 603, Brödbutik. 360

Hotel BORÅS

Rekommenderas.

Uördsamt G. Persson.

Vid besök i Kalmar köpas

CHARKUTERIVAROR

fördelaktigast hos

CARL JOHANSSON

Larmgat. 40, Kalmar, Tel. 12, 10 42.

SPARBANKEN I KARLSBERONA

Grundad 1827.

Betalar högsfa ränta å insatta medel.
Utlämnar lån på förmånliga villkor.

**Norrtälje stads och Mellersta
Roslagens Sparbank.**

hålles öppen varje helg fri dag kl. 10 f.m. — 2 e.m.
Gottgör högsta gällande ränta

E. Petterssons

Möbleringsaffär
Etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER
och MATTOR.

Förstklassiga varor från

Hälsingborgs Mjölcentral

Försäljningsställen i alla stadens delar

VEGA

separator är enkel, lättskött, renskummande
och slitstark. Lämnar sina köpare största till-
fredsställelse och valuta. Priset billigt.

Agenter antagas.

Eskilstuna Separator A.-B. ESKILSTUNA

Reserverad annonsplats!

Bästa drivkraft för fartyg
av alla slag är

Marin- J. M. June-
motorn Munkstell
A.-B. JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK
Tel. 197, 897 — JÖNKÖPING — Telegr. Motor

A.-B. A. P. JONSSON & Co.
Storgatan 25 * Västervik
Telefoner 57, 373 och 1001. Kontor Stadens och
ortens största parti- och minutaffär i Järnva-
ruberanschen

EWE
margarin
hög kvalitet
lågt pris

Vart ska jag gå för att få de bästa och billi-
gaste charkuterivarorna?

Jo till

Einar Johanssons

Charkuteriaffärer

Johannesborg 6, Torget, S. Långg. 26.

Tel. 1582, Kalmar. Tel. 1452.

Gör ett besök och Ni blir belåtna!

A.-B. LYCKES SÖNER

Fiskebäckskil.

Konservfabrik för inläggning av finare
anjovis och sillkonserver. Tel. 15

HUSMÖDRAR!

Begär alltid Hvilans mejeriprodukter

ÅKARP

Smör, Mjölk & Grädda.

FERD. AHLSTRÖM

Fläsksalteri och Charkuterifabrik

Tel. 43 00 Norrköping Tel. 2 40

Kött-, Fläsk- och Charkuterivaror

i parti och minut

ÖSTBERGS KONDITORIER

Stadens äldsta och bästa. Firman grund. 1872.

Östra Storgatan 9, tel. 131 och 18 25

Västra Storgatan 3, tel. 6 04.

Frukost- och Lunchbrickor.
JÖNKÖPING.

E. W. Just

Blekeri - Färgeri - Merserisation

Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK

JÄRBO

FILTAR VADMAL SPORTTYGER

BURE AKTIEBOLAG BUREÅ

(Skellefteå distrikt)

Tillverkar och försäljer:

Sågade och hyvade TRÄVAROR, LÅDBRÄ-

DER samt vit MEKANISK MASSA

SVEABLANDNING

Rostkaffet i blågula påsarna

tillfredställer alla i parti från

ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

TRELLEBORGS STUVERI A.-B.
TRELLEBORG
Medlem av Södra Sveriges Stuvareförb.
Telegr.-adr. „Stuveribol.“ Tel. 556

Olofströms

Rostfria Kokkärll
rekommanderas

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna
Randiga och rutiga bomullstyger, Bomullsfla-
nell, Crepe-Frottéer, Poplin, Silkesblustyg,
Zefyr, Bolstervar, Cover. Coat, Jacquardbolster,
Kadettyg, Möbeltyg.

KUMLA SKOFABRIK
Riks. 54 KUMLA Riks. 54
Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

Herdina Lindebergs eftr.

Inneh.: Anna Sultan

Stora Torget 3. Linköping Tel. 178

1:sta kl. Konditoriserivering

Försäljning av: Choklad, Konfekt,

Bakelser och Småbröd.

Beställningar emottagas.

GEFLE NYA STUVERIAKTIEBOLAG

Gävle

Medlem av Norrlands Stuvareförb.

Telegramadr.: Stowing. Tel. 277

Besök Uärnamo!

OTTO JANSSONS SKOFABRIK

Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23

Randsydda Skodon, Mans- och Goss-

skodon, Slitstarka. Goda passformer.

Efterfråga J-sons skodon. Bör finnas i alla

välsorterade affärer.

DAVIDS JÖGREN

Byggmästare

Tel. 58 Strängnäs.

Utför Nybyggnader och Reparationer. Ritnig

gar, Kopieringar och Kostnadsberäkningar

Kontrollantkap samt Värderingar.

DEN GYLDENE FREDEN

vid Järntorget, Stockholm

Tel. 10 80 29

ESKILSTUNABODEN

Parti- och Minutförsäljning av: Huskvarna Jakt-

och Salongsgevä. Bil- och Cykelgummi, Cykel-

delar. Sportartiklar. Fiskredskap. Bosättnings-

artiklar. Kuvertsilver. Järn- & Byggnadsmaterial.

Välsorterat lager. Lägsta priser.

Tel. 28, 34. August Johanson. Växjö.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR

JÄRNVÄGSRESTAURANTEN

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig

spritservering. Förstklassig musik. På som-

marens enda platsen i staden för härlig

parkservering. God plats för bilar.

Aktieb. LUDVIG SVENSSON

KINNA

rekommanderar sina välkända till-

verkningar.

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet & plogar och plogdelar.

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,

Norrköping. Tel. 1249.

Utför kemiska analyser och provtagningar.

inneh.: Civiling. John Wanselin, stadskemist.

MJÖLK är både mat och dryck

och det hälsosammaste av alla födoämnen

HALMSTADSORTENS MEJERIFÖRENING

nd aortens Mejeriförening.

LUND, tel. 123, 1500

Rekommenderar

sina förstklassiga mejeriprodukter.

Prima PORTLAND CEMENT

från

A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

HANSA
STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
Jaani Tjän. 11